

ÖZET: Açıktan vekil imam-hatip olarak atanacaklar hakkında arşiv araştırmasının yapılıp yapılamayacağı hususunda. (30.01.2023-E.3257755)

Bilindiği üzere 17.04.2021 tarihli ve 31457 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'yla güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeler, kimler hakkında yapılacağı, araştırma konusu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağı, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağı, Değerlendirme Komisyonunun oluşumu ve çalışma usul, esasları, veri güvenliği ile verilerin saklanma ve silinme süreleri düzenlenmektedir.

Mezkûr Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında "*Arşiv araştırması, statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.*" hükmü mevcuttur.

Dolayısıyla vekâleten atamaların söz konusu madde kapsamında olup olmadığının tespiti için öncelikle vekâleten atamanın niteliğinin ortaya konulması gerekmektedir.

14.07.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesinde; "*Memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir.*"

Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır.

Ancak, ilkokul öğretmenliği (Yaz tatili hariç), tabiplik, dış tabipliği, eczacılık, köy ve beldelerdeki ebelik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, vaizlik, Kur'an kursu öğreticiliği, imam-hatiplik ve müezzin-kayyımliğa ait boş kadrolara Maliye Bakanlığının izni (mahallî idarelerde izin şartı aranmaz) ile, açıktan vekil atanabilir."

hükmü yer almaktadır.

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 12'nci maddesinin sekizinci fıkrasında;

"Vaiz, Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım kadrolarından boş olanlara 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi uyarınca yapılacak açıktan vekil atamalarında uygulanacak sınavla ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

düzenlemesine ve 15.04.2015 tarihli ve 29327 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Diyanet İşleri Başkanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin "**Vekaleten atamalar**" başlıklı 11'nci maddesinde;

"(1) Vekâleten atamalarla ilgili olarak, 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine göre boş kadrolardan;

a) Vaiz kadrolarına, ilgili Daire Başkanının teklifi üzerine İnsan Kaynakları Genel Müdürünün onayı ile,

b) Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım kadrolarına, Başkanlığın izni alındıktan sonra il müftüsünün teklifi üzerine vali onayı ile, açıktan vekil atanabilir.

(2) Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım kadrolarına açıktan vekil olarak atanacaklarda, atanacağı kadro için asılda aranan şartları haiz adaylar arasından il müftülüğünce yapılacak sınavda başarılı olanların açıktan vekil olarak ataması yapılabilir."

hükümlerine yer verilmektedir.

Görüldüğü üzere mevzuatta, "açıktan vekâleten atama" niteliği itibarıyla bir "atama" olarak düzenlenmekte olup açıktan vekil olarak atanacakların atanacakları kadro için aranan şartlara sahip olması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*Tanımlar*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde **kamu görevlisi**, "*kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya*

*seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, **sürelî veya geçici** olarak katılan kişi"* olarak tanımlanmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte incelenmesinden; açıktan vekil olarak atanacaklar tarafından yürütülecek hizmetin bir kamu görevi ve bu kişilerin de kamu görevlisi olduğu, bu nedenle açıktan yapılacak vekâleten atamalar için 7315 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında haklarında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacağı değerlendirilmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği